

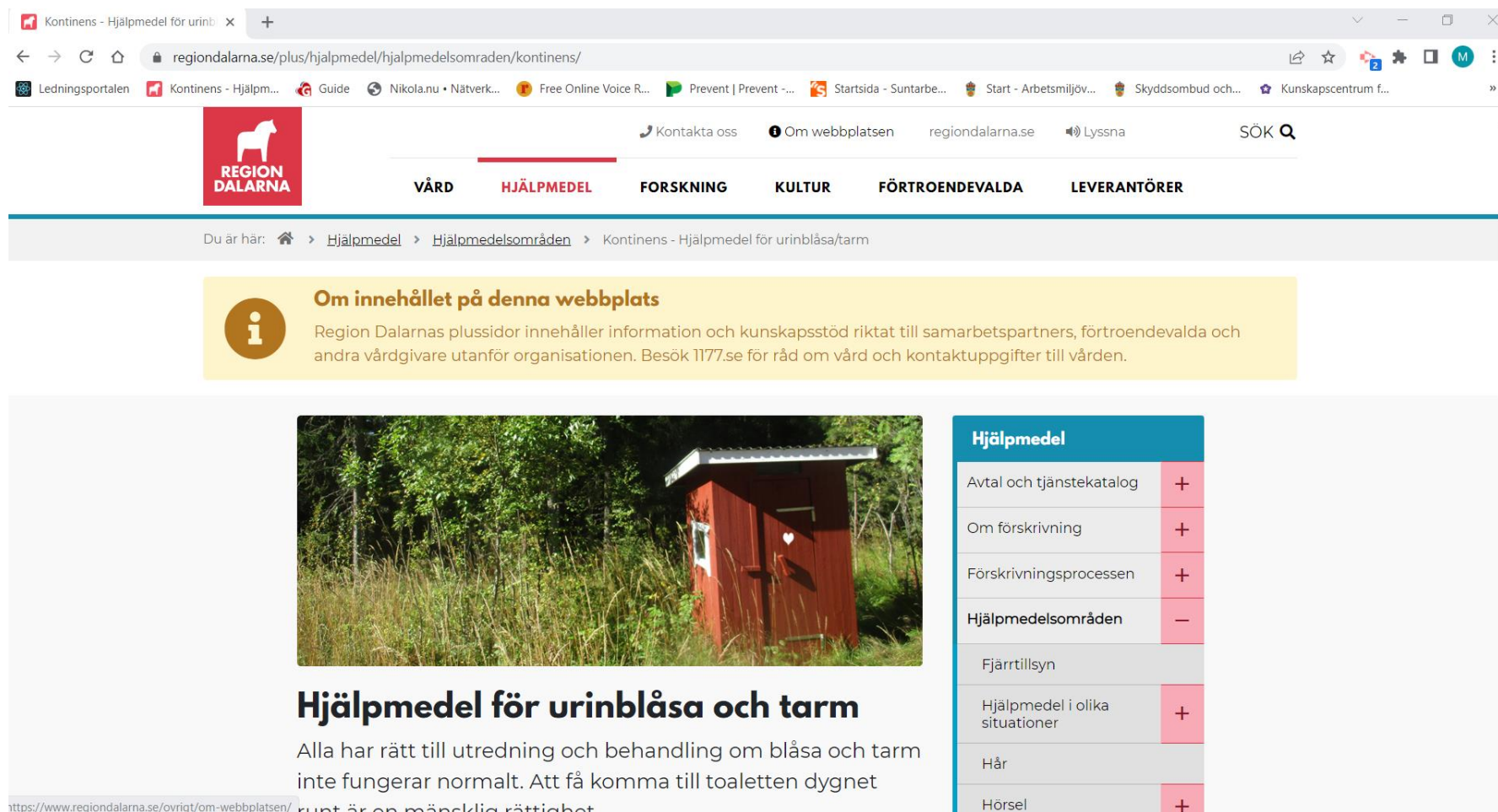
Riktlinjer – Hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Val av hjälpmedel vid förskrivning

- Patienten ska utredas enligt vårdprogrammet
- Vid behov av hjälpmedel ska rätt hjälpmedel väljas utifrån patientens behov
- Som stöd finns till exempel hjälpmedelsriktlinjer och produktkataloger

Se www.regiondalarna.se/inkontinens

Hemsidan – www.regiondalarna.se/inkontinens

The screenshot shows a web browser window displaying the website. The browser's address bar shows the URL regiondalarna.se/plus/hjalpmedel/hjalpmedelsomraden/kontinens/. The website header includes the Region Dalarna logo, navigation links like 'Kontakta oss', 'Om webbplatsen', and a search bar. A main navigation menu highlights 'HJÄLPMEDEL' among other categories like 'VÅRD', 'FORSKNING', 'KULTUR', 'FÖRTROENDEVALDA', and 'LEVERANTÖRER'. A breadcrumb trail indicates the current page location: 'Du är här: > Hjälpmedel > Hjälpmedelsområden > Kontinens - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm'. A yellow information box contains the text: 'Om innehållet på denna webbplats: Region Dalarnas plussidor innehåller information och kunskapsstöd riktat till samarbetspartners, förtroendevalda och andra vårdgivare utanför organisationen. Besök 1177.se för råd om vård och kontaktuppgifter till vården.' Below this, a photograph of a red outdoor toilet is shown. The main heading is 'Hjälpmedel för urinblåsa och tarm', followed by the text: 'Alla har rätt till utredning och behandling om blåsa och tarm inte fungerar normalt. Att få komma till toaletten dygnet runt är en mänsklig rättighet'. On the right side, a table titled 'Hjälpmedel' lists various services with expandable/collapsible icons.

Hjälpmedel	
Avtal och tjänstekatalog	+
Om förskrivning	+
Förskrivningsprocessen	+
Hjälpmedelsområden	-
Fjärrtillsyn	
Hjälpmedel i olika situationer	+
Hår	
Hörsel	+

Här hittar du t.ex.

Hjälpmedel för urinblåsa och tarm

Alla har rätt till utredning och behandling om blåsa och tarm inte fungerar normalt. Att få komma till toaletten dygnet runt är en mänsklig rättighet.

Det finns en anledning till att människor hamstrar toalettpapper i kristider. Att kunna sköta sina toalettbesök är ett basalt behov. Det är viktigt att utredning och behandling erbjuds den som har besvär. Ibland kan det räcka med att få stöd med toalettbesök för att undvika läckage. Vid kvarstående problem efter behandling finns hjälpmedel för urinblåsa/tarm som komplement.

Titta gärna på filmen om "[Rätten till toaletten](#)"

I menyn finns länkar till mer kunskap, tips och råd. Följ [en guidad visning av Kontinenssamordningens webbplats](#) (07:10 min)

Du hittar återkommande kurser i [Kurskalendariet](#)

"Save the date" – World Toilet Week v. 46, mer information kommer snart i kurskalendariet!

[Grundkurs urinblåsa/tarm](#) - Kursen vänder sig till dig som vill lära dig mer inom området

Hjälpmedel i olika situationer	+
Hår	
Hörsel	+
Kommunikation, larm, omgivning och kognition	
Kontinens - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	-
Vårdprogram	
Riktlinjer och rutiner	
Förskrivarkompetens hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Förskrivarportal - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Sortiment - Hjälpmedel för urinblåsa/tarm	
Grundkurs urinblåsa/tarm	
Kontinensombud och omvårdnadspersonal	

Riktlinjer för hjälpmedel för urinblåsa/tarm

Under fliken *Riktlinjer och rutiner* och rubriken *Stöd för hjälpmedelsförskrivning* hittar du [hjälpmedelsriktlinjerna](#).

Det är en PDF-fil med **klickbara rubriker i innehållsförteckningen**.

Riktlinjerna tas fram av referensgrupp Kontinens. Därefter går de vidare till Hjälpmedelsnämndens beredningsgrupp för godkännande.

Exempel på riktlinje

 RIKTLINJER ← 12

HJÄLPMEDEL FÖR URINBLÅSA OCH TARM
vid urininkontinens, urinretention eller tarmkontinens

09 24 06 Intermittenta katetrar som förs in genom urinröret (tappningskatetrar)
Denna riktlinje bygger på [Vårdhandboken- kateterisering av urinblåsa](#)

Förskrivare
Läkare
Sjuksköterska
Sjuktymnast/fysioterapeut
Barnmorska

Förskrivare utses enligt [Socialstyrelsens föreskrifter \(SOSFS 2008:1\) om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården](#).

För att utbilda patienten i självkateterisering, och följa upp behandlingen, krävs särskild kompetens, till exempel uroterapiutbildning.

Tappningskatetrar inom specialistsortimentet (*) förskrivs och följs upp av specialistförskrivare inom specialistvården.

Förskrivningskriterier
Patienten ska utredas och erhålla behandling. Vid funktionsnedsättning av urinblåsans tömningsförmåga kan tappningskateter förskrivas efter läkarordination

- i avvaktan på/under utredning/behandling
- vid kronisk ej behandlingsbar blåsdysfunktion

Mål med hjälpmedlet
Att möjliggöra tömning och sköljning av urinblåsan.

Kostnad för inkontinenshjälpmedel
Ingen kostnad utgår för patient/brukare.

Risk för personskada
Liten risk för tillbud vid användning, utgör troligen ej skada för patient/brukare

Var uppmärksam på följande risker:

- Brist på indikation och/eller planerad uppföljning
- Fysiska risker såsom urinvägsinfektion, strikturer
- Kognitiv svikt
- Nedsatt handfunktion
- Handhavandefel hos patient/brukare och ev. assisterande person

Läs mer: Vårdhandboken: [Kateterisering av urinblåsa – komplikationer](#)

[Till innehållsförteckning](#)

 RIKTLINJER ← 13

HJÄLPMEDEL FÖR URINBLÅSA OCH TARM
vid urininkontinens, urinretention eller tarmkontinens

Råd i förskrivningsprocessen

Bedöma behov
Kateterbehandling av urinblåsan ordinerar av läkare med angiven indikation samt planerar behandlingstid alternativt tidpunkt för omprovning. Förskrivaren bedömer även om det finns behov av tillbehör.

Prova ut, anpassa och välja produkt
Patienten får välja bland de alternativ som förskrivaren och den ordinerande läkaren anser vara lämpliga utifrån behovet.

- Beakta patientens fysiska förmåga ex. handfunktion samt olika behov vid val av produkt, exempelvis i hemmiljö, vid resa eller på arbetsplatsen.
- Det är viktigt att ta hänsyn till andra hjälpmedel som kan påverka utprovningen. Kontakta aktuell förskrivare vid behov av gemensam behovsbedömning.

I första hand väljs en hydrofil tappningskateter (nelatonspets) utan vätska som fuktas med rent kranvatten för att aktivera den hydrofila ytan.

I andra hand väljs en hydrofil tappningskateter (nelatonspets) med vätska då funktionella eller medicinska behov finns, exempelvis nedsatt handfunktion, upprepade urinvägsinfektioner, nedsatt immunförsvar samt när rent vatten saknas.

Tappningskateter med uppsamlingspåse kan förskrivas för särskilda behov.

Se [Vårdhandboken – Katetrar och övrigt material](#) för ytterligare råd vid val av produkt.

Kontroll av vald kateter vid utprovning:
Kontrollera att blåstömningen blir optimal med vald tappningskateter och teknik. Residualvolym kontrolleras lämpligast med blåsscanner (för barn kan specifika riktlinjer finnas).

Förskriva och beställa
Förskrivning rekommenderas för tre månaders behov och kan förskrivas med flera uttag (iterering). Tänk på att vid förskrivning även inkludera tappningskatetrar som finns i hemmet. Förskrivningen gäller högst ett år. Förskrivning och beställning görs i [Beställningsportalen](#).

Informera, instruera och träna

- Information, instruktion och träning anpassas till patienten/brukarens egna förutsättningar och ges till närstående/kontaktperson för omvårdnadspersonalen som ska hantera/assistera vid användning av tappningskateter.
- Förskrivaren ska förvissa sig om att patienten/brukaren använder tappningskatetern enligt leverantörens anvisningar.
- Informera om var man vänder sig för beställning av förskriven tappningskateter, vid förändrat behov eller produktfrågor.
- När och av vem uppföljningen av förskrivningen kommer att göras.

Se [Vårdhandboken – Egenvård och information till patienten](#).

[Till innehållsförteckning](#)

Innehåll i riktlinjer

- Vem får förskriva hjälpmedlet?
- Kriterier
- Kontraindikationer
- Risker
- Råd i förskrivningsprocessen
- m.m

Riktlinjerna är ett stöd i valet av produktgrupp, men för att kunna förskriva rätt hjälpmedel till patienten så behöver du också känna till det upphandlade sortimentet. Läs mer om det i dokumentet "Sortiment" i introduktionsutbildningen.